PR

82592

ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලයේ තොරතුරු අවශ්‍යතා පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක්

RAJMNLIB
82592

එස්. කේ. ඉලංගරත්න

ශිෂ්‍ය අංකය : FGS/L/MSSc/2005/02

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ සමාජීය විද්‍යා පීඨයේ
පුස්තකාල හා විඥාපන විද්‍යාව පිළිබඳ
සමාජීය විද්‍යාපති පර්යේෂණ උපාධිය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලදී.

2010 අප්‍රේල්

ACC NO. 82592
CALL NO. 020.7 ILA

Library
Rajarata University of Sri Lanka
Mihintale

නිබන්ධ සාරාංශය

තොරතුරු අවශ්‍යතාව පුද්ගලයාගේ දෛනික ජීවිතයේ මූලික අවශ්‍යතා අතර ප්‍රමුඛස්ථානයක් ගනු ලබයි. එය පුද්ගලයාගේ ජීවන රටාව අනුව ද වෙනස් වේ. එබැවින් විවිධ මානව කණ්ඩායම් වෙත ඇති වියහැකි තොරතුරු අවශ්‍යතා පිළිබඳ අවධානයෙන් සිටීම කාලෝචිත වේ. මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වූයේ ද ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය තුළ ඉගැන්වීම් කටයුතුවල නියැළි කාර්ය මණ්ඩලවල තොරතුරු අවශ්‍යතා පිළිබඳ සොයා බැලීමයි. එමගින් අදාළ කාර්ය මණ්ඩලවල කාලීන තොරතුරු හඳුනා ගැනීම, එම අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීම සඳහා ඔවුන් විසින් ගනු ලැබූ විවිධ ක්‍රියාමාර්ග හා භාවිත කරනු ලැබූ තොරතුරු මූලාශ්‍ර පිළිබඳ කරුණු ඒකරාශී කර ගැනීමට අදහස් කරන ලදී. අවසන කාර්යක්ෂම තොරතුරු සේවාවක් සැපයීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාලයට ගත හැකි කෙටිකාලීන හා දිගු කාලීන විසඳුම් පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන ලදී.

පර්යේෂණ සංගහනය වශයෙන් හඳුනාගනු ලැබූයේ ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ ඉගැන්වීම් හා පර්යේෂණ කටයුතුවල නිරත වූ අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩලයයි. අධ්‍යයනය සඳහා ඒ අතරින් තෝරාගත් නියැදියක් භාවිත කරන ලදී. ප්‍රධාන දත්ත ඒකරාශීකරණ උපක්‍රමය ලෙස ප්‍රශ්නාවලි ක්‍රමය භාවිත කළ අතර ඊට හිමි වූ ප්‍රතිචාර මට්ටම 94.30%කි. සම්මුඛ පරීක්ෂණ, නිරීක්ෂණ හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර යොදා ගැනීම සෙසු දත්ත ඒකරාශිකරණ උපක්‍රම විය. ඒකරාශී කර ගන්නා ලද දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා SPSS නැමති පරිගණක මෘදුකාංගය භාවිත කළ අතර සංඛ්‍යානමය ගණනය කිරීම් සඳහා කේන්ද්‍රික ප්‍රවණතා මිණුම් උපයෝගි කරගන්නා ලදී. දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම වගු හා ප්‍රස්තාර මගින් සිදු කළ අතර, දත්තවල නිරවද්‍යතාව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා P අගය උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. තෝරා ගත් ශීර්ෂ ගණනාවක් ඔස්සේ අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල සමාජිකයන්ගේ තොරතුරු අවශ්‍යතාවලට අදාළ උපමාන විශ්ලේෂණයට බඳුන් කළ අතර, ඉගැන්වීම් සිදු කළ පීඨය හා දරණ ලද තනතුර අනුව ව්‍යාප්තීන් ගණනය කරන ලදී.

අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල සමාජිකයන් හට ඉහළ තොරතුරු අවශ්‍යතාවක් පැවතියේ දේශන පැවැත්වීම, පර්යේෂණ පැවැත්වීම හා උසස් අධ්‍යාපන කටයුතු වෙනුවෙනි. ඒවා ඉටුකර ගැනීම සඳහා පුස්තකාල භාවිත කිරීම සඳහා ඔවුන් ඉහළ කැමැත්තක් දැක්වූ අතර, තොරතුරු අඩංගු මූලාශ්‍ර සොයා ගැනීමේ දී ගවේෂණ උපකරණ භාවිතය පහළ මට්ටමක විය. මුද්‍රිත තොරතුරු මූලාශ්‍ර භාවිතයට වඩා විද්‍යුත් තොරතුරු මූලාශ්‍ර භාවිතය කෙරෙහි වැඩි නැඹුරුවක් ඔවුන් තුළින් නිරූපණය වූ අතර සිය තොරතුරු අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමේ දී රජරට විශ්වවිද්‍යාලයෙන් සැපයෙන තොරතුරු සේවා ප්‍රමාණවත් නොවූ බව වැඩි පිරිසක් විසින් ප්‍රකාශ කරන ලදී.

දේශන සටහන් සකසා ගැනීම, පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු මූලාශ්‍ර වැඩිපුර ප්‍රතිග්‍රහණය කිරීමේ අවශ්‍යතාව මේ අනුව පෙනී ගිය අතර, විද්‍යුත් තොරතුරු මූලාශ්‍ර සුලබ කිරීමේ යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඉහළ පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවන තොරතුරු මූලාශ්‍ර ප්‍රතිග්‍රහණය සම්බන්ධයෙන් සාමූහික ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අවශ්‍යතාව පෙන්වා දුන් අතර, අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල සමාජිකයන් හට කාර්යක්ෂම තොරතුරු සේවාවක් සැපයීම සඳහා වරණීය විඥාපන සේවා ආරම්භ කිරීම සඳහා යෝජනා කරන ලදී.

පටුන

පිටුව

නිබන්ධ සාරාංශය i

උපකාරානුස්මෘති ii

පටුන iii-vii

වගු පටුන viii-ix

ප්‍රස්තාර පටුන x

රූපසටහන් පටුන xi

හැකිළුම් හා සංකේත xii

පළමු පරිච්ඡේදය : හැඳින්වීම 1-11

1.1 අධ්‍යයන ගැටලුව 4

1.2 අධ්‍යයන අරමුණු 6

1.3 අධ්‍යයනයේ සීමා 6

1.4 අධ්‍යයනයේ වැදගත්කම 7

1.5 ක්‍රියාත්මක අර්ථ දැක්වීම 9

1.6 ඉදිරි පරිච්ඡේද විකාශය 9-10

දෙවන පරිච්ඡේදය : සාහිත්‍ය ගවේශණය 12-24

2.1 විදේශීය සාහිත්‍ය 12-17

2.2 දේශීය සාහිත්‍ය 17-21

තෙවන පරිච්ඡේදය : පුද්ගල තොරතුරු අවශ්‍යතා හා තොරතුරු ගවේශණ රටා 25-53

3.1 පුද්ගල තොරතුරු අවශ්‍යතා 25

3.1.1 පුද්ගල තොරතුරු අවශ්‍යතා සංකීර්ණ වූ ආකාරය 29-31

3.1.2 තොරතුරු අවශ්‍යතා පිළිබඳ විද්‍යාත්මක ප්‍රවේශය 31

3.1.2.1 අවශ්‍යතා පිළිබඳ ආබ්‍රහම් මැස්ලෝගේ ප්‍රවේශය 31

3.1.2.2 තොරතුරු අවශ්‍යතා පිළිබඳ රොබට් එස්. ටේලර්ගේ ප්‍රවේශය 32
3.1.2.3 තොරතුරු අවශ්‍යතා පිළිබඳ බෙල්කින්ගේ ප්‍රවේශය 33
3.1.2.4 තොරතුරු අවශ්‍යතා පිළිබඳ ඩාවින්ගේ ප්‍රවේශය 34
3.1.2.5 තොරතුරු අවශ්‍යතා පිළිබඳ ෂෙකුරීන්ගේ ප්‍රවේශය 34
3.1.3 තොරතුරු අවශ්‍යතා ඇතිවීම සඳහා බලපාන සාධක 35
3.1.4 පුද්ගල තොරතුරු අවශ්‍යතා තුළ දැකිය හැකි පොදු ලක්ෂණ 36
3.1.4.1 ව්‍යුහාත්මක ලක්ෂණ 36
3.1.4.2 ක්‍රියාකාරී ලක්ෂණ 39
3.1.5 තොරතුරු අවශ්‍යතා නිර්ණ ආකෘති 41
3.1.5.1 බ්‍රිස්ගේ ආකෘතිය 42
3.1.5.2 දේවදාසන් සහ ලිංගම්ගේ ආකෘතිය 43
3.2. පුද්ගල තොරතුරු ගවේෂණ රටා 44
3.2.1 පුද්ගල තොරතුරු ගවේෂණ ආකෘති 46
3.2.1..1 තොරතුරු අපේක්ෂා පිළිබඳ බ්‍රිස් ආකෘතිය 46
3.2.1..2 තොරතුරු අපේක්ෂා පිළිබඳ විල්සන් ආකෘති 47

සිව්වන පරිච්ඡේදය : අධ්‍යයන ප්‍රදේශය හඳුනා ගැනීම 54-72

4.1 ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය 55
4.1.1 විශ්වවිද්‍යාලයේ ආරම්භය 55
4.12 විශ්විවිද්‍යාලයේ භූගෝලීය පිහිටීම 55
4.1.3 විශ්වවිද්‍යාලයේ දැක්ම, නිෂ්ඨාව හා අරමුණු 56
4.1.4 පීඨ ව්‍යාප්තිය 56
4.1.5 ශිෂ්‍ය ව්‍යාප්තිය 57
4.1.6 අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල ව්‍යාප්තිය 57
4.1.7 අනධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල ව්‍යාප්තිය 58
4.1.8 අධ්‍යයන වැඩසටහන් 58
4.2 ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලයීය පුස්තකාල පද්ධතිය 58
4.2.1 පුස්තකාල පද්ධතිය ආරම්භය 58
4.2.2 පුස්තකාලයේ දැක්ම, නිෂ්ඨාව හා අරමුණු 59
4.2.3 කළමනාකරණය 60

4.2.4. සම්පත් 60-67

4.2.5. සේවා 67

4.2.6. වෙනත් පුස්තකාල පද්ධති සමඟ ඇති ජාලගත සබඳතා 68

4.2.7 අධ්‍යයන වැඩසටහනට දක්වන දායකත්වය 69

4.2.8 පුස්තකාල පද්ධතිය මුහුණ දෙන පොදු ගැටලු 70-71

පස්වන පරිච්ඡේදය : පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය **73-86**

5.1 පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය 73

5.2 දත්ත ඒකරාශීකරණය 75

5.2.1 සංගහනය 76

5.2.2 නියැදිය 77

5.2.3 දත්ත ඒකරාශී කිරීමේ උපකරණ 79-84

5.3 දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම හා ඉදිරිපත් කිරීම 84

5.3.1 දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම 84

5.3.2 දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම 85

සයවන පරිච්ඡේදය : දත්ත විශ්ලේෂණය **87-137**

6.1 ප්‍රතිචාර අනුපාතය 88

6.2 ප්‍රතිචාර දැක්වූවන්ගේ ජන විද්‍යාත්මක ව්‍යාප්ති 91

6.2.1 ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුව ව්‍යාප්තිය 91

6.2.2 වයස් කාණ්ඩ අනුව ව්‍යාප්තිය 92

6.2.3 අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව ව්‍යාප්තිය 93

6.2.4 අධ්‍යයන තනතුර අනුව ව්‍යාප්තිය 94

6.3 අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල තොරතුරු අවශ්‍යතාව 96

6.3.1 අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල සමාජිකයන් නිරත වූ අධ්‍යයන කටයුතු 96

6.3.2 අධ්‍යයන කාර්යයන් සඳහා පැවති තොරතුරු අවශ්‍යතාව 99

6.4 තොරතුරු මූලාශ්‍ර භාවිතය පිළිබඳ ප්‍රතිචාර දැක්වූවන් සතුව
පැවති විවිධ සම්ප්‍රජානතා 101
6.4.1 ප්‍රතිචාර දැක්වූවන්ගේ පුස්තකාල භාවිතය 101
6.4.1.1 පීඨ අනුව රජරට විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාල භාවිතය 105
6.4.1.2 අධ්‍යයන තනතුර අනුව රජරට විශ්වවිද්‍යාල
පුස්තකාල භාවිතය 106
6.4.1.3 පීඨ අනුව වෙනත් විශ්වවිද්‍යාල පුස්තකාල භාවිතය 108
6.4.1.4 අධ්‍යයන තනතුර අනුව වෙනත් විශ්වවිද්‍යාල
පුස්තකාල භාවිතය 109
6.4.1.5 පීඨ අනුව විශේෂ පුස්තකාල භාවිතය 110
6.4.1.6 අධ්‍යයන තනතුර අනුව විශේෂ පුස්තකාල භාවිතය 112
6.4.1.7 පීඨ අනුව පෞද්ගලික පුස්තකාල භාවිතය 113
6.4.2 මුද්‍රිත තොරතුරු මූලාශ්‍ර භාවිතය 114
6.4.3 විද්‍යුත් තොරතුරු මූලාශ්‍ර භාවිතය 119
6.4.4 අච්ඩිමත් තොරතුරු මූලාශ්‍ර භාවිතය 123
6.5 අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල සමාජිකයන්ගේ තොරතුරු අපේක්ෂාභිමුඛ හැසිරීම 125
6.5.1 තොරතුරු ගවේෂණ උපකරණ භාවිතය 125
6.5.2 භාෂා මාධ්‍යය අනුව තොරතුරු මූලාශ්‍ර භාවිතය 128
6.5.3 භෞතික සැකැස්ම අනුව තොරතුරු මූලාශ්‍ර භාවිතය 129
6.5.4 තොරතුරු මූලාශ්‍ර පරිශීලනයට කැමැත්තක් දැක්වූ කාල පරාස 130
6.5.5. තොරතුරු අවශ්‍යතාවයක දී තෝරනු ලබන ක්‍රියාමාර්ගය 132
6.6 තොරතුරු අපේක්ෂා ඉටුවීම 133
6.7 තොරතුරු අපේක්ෂා ඉටුනොවීම සඳහා බලපෑ හැකි හේතු සාධක 134
6.8 ප්‍රතිචාර දැක්වූවන් විසින් කරනු ලැබූ යෝජනා 136

හත්වන පරිච්ඡේදය : සමාලෝචන, නිගමන හා යෝජනා 138-148

7.1 සමාලෝචනය 138-145
7.2 නිගමන 146-147
7.3 යෝජනා 148-151

උපග්‍රන්ථ 1: ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලයේ නව ප්‍රවේශ, සමස්ත හා උපාධි ලබා පිටව ගිය ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යා 152

උපග්‍රන්ථ 2: ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය සතු පීඨ, අධ්‍යයන අංශ හා අධ්‍යයන වැඩසටහන් 153-154

උපග්‍රන්ථ 3: පුස්තකාල කාර්ය මණ්ඩලයේ කළමනාකරණ ධූරාවලිය 155

උපග්‍රන්ථ 4: ප්‍රශ්නාවලිය සමඟ ඉදිරිපත් කරන ලද ආවරණ ලිපිය 156

උපග්‍රන්ථ 5: අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රශ්නාවලිය 157-164

උපග්‍රන්ථ 6: පුස්තකාල අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයන් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රශ්නාවලිය 165-169

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 170-176